

mallorca socialista

n.º 39 - Setembre 1981 - 50' - pts.

NO

A UN ESTATUT DE RENÚNCIES

El procés autonòmic de les Illes començà amb la gran mobilització popular del 29 d'Octubre de 1977: foren més de vint mil mallorquins que ompliren la Plaça Major de Ciutat demanant la restitució de l'autogovern perdut, afirmant voler viure i morir mallorquins enfront dels centralisme ofegant i despersonalitzador. Mallorca, Les Illes, deixaren de sentir-se per un instant província i semblaven disposades a cremar i ventar les cendres del vergonyós Decret de Nova Planta. La nova democràcia de l'Estat Espanyol semblava obrir les portes a la nostra llibertat nacional. Somiàrem que prest veuríem la plenitud de la nostra llengua i cultura dins un marc de ple autogovern. Eren temps de somnis...

Pocs anys després el desencant i l'amargura senyoretgen de bell nou la nostra Mallorca. La multitudinària afirmació nacional de Mallorca que fou aquell 29 d'Octubre no tengué continuïtat. Les forces centralistes que, per pur oportunisme, s'hi adheriren han tornat a ésser allò que sempre foren: sucursals del poder de Madrid que fiten amb recel tot signe de nacionalisme a Mallorca. La Diada Nacional de Mallorca —el 31 de Desembre— ha esdevengut un símbol del difícil camí que han de recórrer els nacionalistes mallorquins: el PSM l'ha organitzada en completa soletat. ¿Volen al-

menys els partits centralistes deixar endarre- ra la sinistra dictadura del franquisme? Tan sols això. Els signes de contemporització amb l'etapa passada persisteixen i es multipliquen: bona part dels pobles de Mallorca continuen amb carrers i places dedicats a personatges dels temps franquista. Les velles proclames de normalització cultural i lingüística han acabat en no-res després d'insignificants o nul·les mesures fetes poc després de la l'eufòria electoral. Ara vivim l'hora del desencís...

Dins el marc no gaire generós de la Constitució Espanyola, les forces polítiques de les Illes elaboraren un Avantprojecte d'Estatut d'Autonomia. Es el text popularitzat com l'"Avantprojecte de la Comissió dels Onze". Però totes aquelles negociacions, acords i desacords entre els polítics insulars acabaren d'ésser esborrats per un cop de força del poder hegemònic de Madrid. A algun despatx madrileny l'entesa entre la UCD de Leopoldo Calvo Sotelo i el PSOE de Felipe González ha decidit reformar la Constitució, destruir els nacionalismes, degradar l'autogovern de les nacionalitats i regions... És el retorn del centralisme triomfant. Els fets del 23 de febrer ofereixen una còmoda excusa i permeten presentar la cosa com un "acte responsable" enfront de l'anarquia nacionalista.

Les sinistres manipulacions de Martín Villa acabaran en una nova Llei Electoral destinada a vetar l'accés al Congrés de Diputats dels portaveus de les nacionalitats. La destrucció de l'autogovern tindrà com a pretext l'informe encarregat a García de Enterría i al seu equip de "tècnics del centralisme". Quant als Estatuts d'Autonomia de Catalunya i País Basc seran col·lapsats de forma diferent. A cada llei important dels Parlaments català i basc, el govern de la UCD —amb el vist i plau del PSOE— oposarà un recurs d'inconstitucionalitat. La finalitat òbvia és el bloqueig legislatiu de Catalunya i País Basc.

Les Illes no tindrem, doncs, ni tan sols el magre Estatut de la Comissió dels Onze. Ens imposarem la versió insular dels acords i harmonitzacions establertes en matèria autonòmica per la UCD-PSOE. La farsa començà el 24 d'Agost en el Consell General Interinsular. Al sàinet de "teatro regional autonómico" assistien els Iñigo Cervero, Gregori Mir, Josep Zaforteza, Francesc Garrí... Degueren respirar satisfets davant el sorgiment de la "Provincia Autónoma de Baleares". Però enfront del "sí" vergonyant dels criats de Madrid, el "no" del PSM representa amb ferma dignitat la veu nacional de Mallorca.

RESPOSTA DE MALLORCA AL DECRET DE NOVA PLANTA

El dia 11 de juliol de 1715, el Cavaller D'Aspheld rebia en nom del Rei Felip Cinquè les claus de la Ciutat de Mallorca, com a darrer acte simbòlic de la guerra de Successió Espanyola. Acabava, també, la darrera lluita heroica dels mallorquins per tal de mantenir la seva sobirania. Commemorant, avui, per tant, una derrota que va fer que ens sentíssim lligats als pobles d'Espanya, no com a germana, sinó com a súbdits. Commemorant, per tant, una guerra que no tingué fi i que s'ha perllongat al llarg de dos segles, d'una manera més o manco brutal, segons fos més o manco brutal i obscurantista el govern que dirigia els destins polítics d'Espanya.

Es, el 15 de juliol de 1715, una data negra en la història que els llibres d'estudi no recullen en les seves pàgines: la llengua catalana va perdre l'oficialitat i el poder civil del Gran i General Consell, propi d'un Estat sobirà, passà a mans de l'Audiència presidida pel Comandant General, substituït dels antics Virreis. En resum, el Decret de Nova Planta, signat per Felip Cinquè de Borbó, mataba d'un cop l'estructura d'un Estat federal espanyol i posava les bases d'un Estat-Nació uniformitzat que al llarg de dos segles ha costat rius de sang, d'incomprensió i d'odis entre els pobles germans. De llavors ençà tota època de permissibilitat o de democràcia ha suposat una lluita oberta dels pobles oprimits, entre ells el mallorquí, per recuperar uns drets que els havien pres. Sempre, les èpoques de dictadura —recordem els governs de Primo de Rivera i del General Franco— han suposat una reafirmació d'aquella antiga victòria centralista del 1715. De llavors ençà, les tendències polítiques o els partits polítics que han propugnat la llibertat de la persona, han promès lluitar pel reconeixement de la sobirania dels pobles. Sempre, aquells partits sorgits de l'obscurantisme ideològic, disposats a reduir a les persones a eines sense veu ni vot, han pretès aniquilar, amb sang si ha estat necessari, un crit de llibertat, tanmateix inesgotable, perquè sorgeix de la mateixa entranya del poble.

Un poble, cal dir-ho, cada vegada més vençut, cada vegada més cansat, perquè no veu traduïdes en resultats pràctics les seves il·lusions. Nosaltres avui hem celebrat el record d'una derrota, amb una festa. Potser ja no s'escau. Fa uns anys —l'any passat a Porreres, fa dos anys a Pollença— podia celebrar-se aquesta derrota del 1715 amb una festa, perquè d'una manera o d'altra glatia en tots l'esperança que estavem construint una petita victòria. Escaló rera escaló, esforç rera esforç, creïem que la nostra comunitat recorria un camí lent, però que al cap i a la fi ens portaria a qualche mena de solució pactada amb els altres pobles d'Espanya, que ens permetés despullar-nos de la consciència de súbdits que ens empresona. A hores d'ara, pens que s'ha enfilat aquella esperança. No han parlat els pobles d'Espanya, sinó que han pactat el nostre futur els Poders d'Espanya i aquella autonomia promesa, fruit d'una llibertat conquerida per tot, amenaça convertir-se en una immensa desil·lusió col·lectiva. I és així el que vol el Poder. A posta, grec que seria injust reduir aquest acte a una recordança històrica d'uns fets de guerra. Seria injust, acomodatic i, possiblement, covard. El Decret de Nova Planta no és un pergamí que hagi de contemplar-se exposant en els arxius. Tant de bo ho fos! Sinó que s'ha convertit en una llosa que no han pogut aixecar homes com Lluís Martí, Gabriel Alomar, Alexandre Jaume, Emili Darder i que, encara actualment, amenaça d'ofegar tot el poble de Mallorca, sense que s'aixequin aïrales dels seus fills.

Poden semblar, les meves paraules, més

El passat dia 23 d'Agost va tenir lloc a la Vila de Sineu l'acte de Resposta de Mallorca al Decret de Nova Planta organitzat per l'Ajuntament, un dels Ajuntaments amb majoria nacionalista a Mallorca.

L'acte fou prou concurrí i el parlament fou llegit pel nostre company Llorenç Capellà. El text, per la seva importància, el reproduïm íntegrament. Com és habitual, els mitjans de comunicació ciutadans ignoraren una vegada més l'acte nacionalista.

fruit d'una radicalització voluntarista que d'una anàlisi conscient de la nostra realitat social. No pretenc donar aquesta impressió. Sé —i sabeu vosaltres— que aquella persona que aspira a canviar uns estructures determinades per adequar-les a la seva exclusiva imatge, no fa altra cosa més que separar-se de l'autèntica realitat de canvi que experimenta la col·lectivitat. No pretenc, per tant, parlar amb unes paraules que no puguin ésser compartides per una àmplia majoria del nostre poble; però també tenc ben clar que el fet d'administrar el desercó popular com fan els polítics que ostenten el govern, no suposa connectar amb la realitat del carrer, sinó que senzillament realitzen un treball mereixedor dels qualificatius més durs. Tirar encens en el Poder, si jutjam que aquest Poder no s'ho mereix, no és una prova de seny. Com no ho és el silenci, quan sabem que són necessàries veus, moltes veus, per esquinçar el vel d'indiferència col·lectiu que els aduldors del Poder anomenen seny.

El 15 de juliol de 1715 fou una data trista per el poble de Mallorca. Una altra data, encara per determinar, d'aquest any 1981 o del pròxim, tornarem a tenir una data trista per a la història, quan Martín Villa hagi acabat de retallar un avantprojecte d'estatut que prou retallat han deixat les forces polítiques majoritàries que governen l'Illa. I afirm que tindrem una altra data trista, perquè teòricament aquest estatut elaborat per la Comissió dels Onze i pactat pels partits majoritaris, pretén reparar l'error històric de 1715. Quin terrible error polític i quina terrible manca d'imaginació! L'estatut, via Article 143 de la Constitució Espanyola, que ha estat elaborat des de Les Illes i que, possiblement, serà aprovat amb matisacions prèvies per les Corts espanyoles, cobreix únicament una descentralització administrativa, tan generosa com és vulgui, però no és l'instrument adient perquè el nostre poble recuperi l'autonomia perduda. L'error, possiblement, prové d'aquesta Constitució que estableix diferents graus d'autonomia, per tal d'evitar parlar d'un Estat Federal o de reconèixer la impossibilitat de la uniformització que, d'aquesta manera, pretenen mantenir.

Sigui com sigui, la descentralització administrativa que s'intenta aplicar a Les Illes Balears no pot entendre's com un substitutiu de l'autonomia, però hi ha una clara voluntat des dels organismes de Poder, perquè així s'entengui. I aquí radica el perill de desmoralització que amenaça el nostre poble, quan tots nosaltres vegem que amb autonomia o sense autonomia persisteix la mateixa colonització cultural i econòmica. Som conscient que per rompre els lligams de la colonització econòmica que patim, no basta únicament la lluita dels mallorquins o dels il·lencs, perquè mai no gaudirem de la força gegantina suficient per lluitar contra uns sistemes econòmics que ultrapassen les fronteres estatals i estableixen un eix d'interessos, més aviat tèrbols, per tot el món occidental. La ruptura dels lligams colonials econòmics, cas que es produís i evidentment aquesta possibilitat es, avui per avui, impensable, hauria de venir de la solidaritat, braç a braç, amb tots els pobles d'Espanya i potser l'esforç conjunt també resultaria inútil, si els altres pobles europeus no desitjassin canviar de model econòmic. Però, en canvi, des de Les Illes, cas que gaudissin d'un autogovern ampli i autèntic, no podríem qüestionar un sistema econòmic determinat, però podríem racionalitzar la seva expansió i diversificar de manera escaient les diverses produccions. No podem ser Les Illes, la llimona que se suca i quan és eixuta es tira al fems. I tots ho sabem: són, actualment Les Illes, una llimona que ha estat sucada per mans externes. Per les mateixes mans que ens acusen d'insolidaritat amb els altres pobles d'Espanya quan reivindicam la llibertat pel nostre poble i que no han fet res per foragitar la fam d'Andalusia, de Les Urdes o de la mateixa Castella rural. Són les mateixes mans que amb amanyagaments o violència —segons l'època i el nostre grau de submissió a la seva voluntat— volen imposar-nos una llengua que mai no ha estat la nostra.

Rera la descentralització administrativa que suposarà l'aprovació de l'avantprojecte d'estatut, cova una enorme desconfiança en la seva aplicació. Parlem clar; fins i tot el tantes vegades anomenat "Estado

de las Autonomías" que anarborà constantment Martín Villa per tal que el seu partit no perdi la iniciativa d'un canvi estructural d'Espanya i que no constitueix altra cosa més que un fre a l'expansió de la voluntat nacionalista del poble, és impensable que es pugui dur a terme, si el polític professional, excessivament burocratitzat i gelós de la seva oficina de vots, no arrisca una mica el seu guany conquerit i s'apropa al polític emocional. Hi ha una Espanya que sospira i hi ha una Espanya que badalla. Les Illes Balears sospiren per aquella llibertat que esperaven aconseguir de la democràcia i que evidentment no tindran. El poble de Les Illes ha perdut la seva confiança i la seva il·lusió en el procés autonòmic. Com imaginem que l'ha perdut, a hores d'ara, el poble andalús, o els nostres germans del País Valencià. Si aquest polític professional s'acostàs al polític emocional, s'adonaria de l'enorme batec vital d'aquests pobles entre els quals s'hi troba el nostre. Comprendria, també, que la ideologia, per enrobustir-se, ha de partir de l'anàlisi de les realitats constants de cada poble i comprendria que no es pot enllestir un Estat autonòmic de dalt cap a baix, a imatge i semblança de la mateixa organització interna dels partits polítics, adequats a la vella i encara imperant estructura estatal. Comprendria, també, que cal generar il·lusió: curiosament encara cal parlar de llibertat per il·lusionar la gent, quan diuen que ens l'han donada tota.

Ens hem acostumat massa temps, mallorquins, a viure cap cot, i embolcallam les nafres de la derrota amb la virtut de la prudència. Mitificam una capacitat negociadora que no tenim, perquè al cap i a la fi signam sempre allò que vol el poderós de torn sense una queixa, sense un escarfall. Recordau a Joan Alcover: "No és bo per a ésser lliure qui a servitud s'avesa..." I el nostre poble vol a ser lliure, perquè un poble que resisteix els embats d'uniformització estatista al llarg de dos-cents anys, ben demostrat té el seu amor a la independència i a la llibertat! Però el nostre poble, és hora que es despulli d'aquesta mentalitat defensiva i a la llarga pessimista, i sigui capaç d'adoptar una mentalitat dialogant, encara que ferma, en la defensa dels seus interessos. No és just, i en canvi callam, que un decret de bilingüisme concedit per l'Administració espanyola per tal de justificar teòricament el seu amor a les diverses cultures d'Espanya, sigui aplicat a les escoles d'una manera totalment insatisfactòria; no és just que no poguem planificar la nostra economia ni que no tenguem força per preservar els espais naturals que consideram intocables de l'urpa dels especuladors; no és just que el nostre camp vagi despoblant-se, cansats els homes i les dones que el conreen de ser els germans pobres d'una comunitat empobrida. I no és just que uns polítics elegits pel vot popular, siguin incapaces d'assumir la nostra història i defensar l'ús de la senyera davant la seva pròpia estructura de partit. No tenen autoritat moral per canviar els símbols que ha ennoblit la història, però estan disposats a canviar-la davant el nostre mutisme.

Som conscient que les meves paraules estan amaraes de pessimisme. I de ràbia. Però vull creure que aquesta capacitat de resistència que tenim, qualche dia es convertirà en veu agressiva, capaç de reivindicar els seus drets. Aquesta festa d'avui pot ser un inici. No podem parlar d'un fet històric arxivat, que es concretà en un rebutjable Decret de Nova Planta. Tot tirant al foc un paper que el representa simbòlicament, pensem que també cremam una tirallonga de renúncies i de silencis que començaren fa dos-cents anys i es perllonguen fins avui mateix.

mallorca socialista

LA REVISTA DE L'ESQUERRA NACIONALISTA

Publicació del Partit Socialista de Mallorca
RESPONSABLE-COORDINADOR: Rafel Oliver Piguillen
CONSELL DE REDACCIÓ: Antoni I. Alomar, Bartomeu Carrió, Tomeu Payeras, Josep Tur.
COORDINADOR DE "PRESENCIA I OPINIO": Biel Florit
FOTOGRAFIES: Arxiu "Mallorca Socialista", D.M., Pere Escalés, Manolo Rivera.
DISENY PORTADA: Manolo Rivera
PREU SUBSCRIPCIÓ: 500,- ptes. anuals
EDITA: Partit Socialista de Mallorca
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: carrer Temple, 7. Ciutat de Mallorca tels. 221414-221626.
IMPRIMERIA: Editor Balear, S.A.
DIPÒSIT LEGAL: PM 511-77

ELS ARTICLES PUBLICATS PER "MALLORCA SOCIALISTA" NO REPRESENTEN NECESSARIAMENT LA LÍNIA POLÍTICA DEL PSS, LA QUAL ES MANIFESTA ÚNICAMENT A L'EDITORIAL.

TRISTRAS

Boutique

C/. SINDICAT, 4 - TEL. 22 56 73

ELS PLANS D'OBRES I SERVEIS D'UCD

Pere Sampol

La polèmica esclatà quan el diari Última Hora publicà un extracte d'un document intern d'UCD. Concretament era una circular del secretari de política municipal dirigida als batles i caps de llista del seu partit on, entre altres coses, deia que el Pla d'Obres i Serveis estava fet per UCD i per als pobles d'UCD. Però fou aquest un Pla fet per afavorir als pobles que votaran a la UCD? Vegem les dades dels tres Plans que ha elaborat l'actual Consell i ho comprovarem:

POBLES MÉS SUBVENCIONATS

Campos (UCD)(*)	19.346.559 Pts.
Petra (UCD)	17.712.207 Pts.
Puigpunyent (Ind.)	16.782.296 Pts.
Lloseta (UCD)	15.987.181 Pts.
Sant Joan (UCD)	15.467.232 Pts.
Pollença (UCD)	14.761.451 Pts.
Santa Margalida (UCD)	14.275.000 Pts.
Porreres (UCD)	13.604.578 Pts.

POBLES MENYS SUBVENCIONATS

Fornalutx (Ind.)	1.375.366 Pts.
Consell (Ind.)	4.436.686 Pts.
Montuiri (PSM)	4.915.046 Pts.
Algaïda (Ind.)	5.029.890 Pts.
Llubi (UCD)	6.014.808 Pts.
Bunyola (Ind.)	6.144.669 Pts.
Sant Llorenç (PSOE)	6.413.344 Pts.

(*) Les sigles entre parèntesi indiquen el partit que té el batle.

Vegem ara les pessetes per habitant que han tocat als pobles de menys de cinc mil habitants.

Banyalbufar UCD	31.679 Pts/habitant	(poble de Don Jeroni)
Deià (UCD)	25.706 "	
Estellencs (UCD)	17.529 "	
Puigpunyent (IND)	16.453 "	
Búger (UCD)	10.527 "	

Una altra qüestió d'aquests Plans és que no s'han respectat les prioritats marcades pels Ajuntaments. Cada Ajuntament sollicita subvencions per determinats projectes indicant quins són els més urgents i a la vegada si aquesta subvenció ha d'ésser per la totalitat o per el 50 per cent del total, (per

exemple). Idò els criteris del Consell no respecten els acords presos pels Consistoris en sessió plenària i tendeixen a subvencionar part dels projectes de tal manera que sigui precisa l'aplicació de contribucions especials.

Tractament especial l'han rebut dos pobles del Pla. Montuiri (batle del PSM) i

Algaïda (batle independent i el poble que donà més percentatge de vots al PSM). Comparant les quantitats rebudes per aquests en relació als pobles veïns, Sant Joan, Petra, Porreres, Vilafranca, etc., resulta que la proporció és aproximadament de quatre a un. Les raons d'aquesta marginació

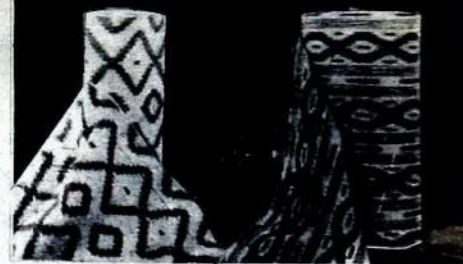

econòmica que ens donà UCD és que durant els darrers anys del franquisme aquests pobles foren afavorits per les subvencions de la Diputació. Ara els toca purgar la protecció franquista i de passada els electors podran comparar les obres efectuades per l'anterior règim i les esquerres d'ara. Naturalment si hi ha un canvi de vot, aquests pobles seran compensats sobradament d'aquests quatre anys de vaques magres. Això és fer política.

TELES MALLORQUINES I ROBA DE LLENGOS

a
CAN OLIVER

Carrer Victòria 1
Tel. 631288 Soller

Sabíeu que...?

EN JERONI DES CASSINO, més conegut per "Lo President", el dia de l'aprovació de la via del 143 al C.G.I., va passar la següent nota als seus companys "usaderos": "Aplaudir cuando yo diga: 'Queda aprovada la iniciació...'". El que no esperava fou els aplaudiments dedicats als grups polítics que votaren "no" a la proposta centralista, però, volem dir centralista-psocra.

L'EXPLICACIO DEL VOT, i és que n'hi va haver de molt sucoses. Com la del representant del PCIB al C.G.I. quan digué allò de que "no podien acceptar la via del 143 perquè no els havien convidat als acords estatals sobre l'autonomia".

EN MOLL I EL BATLE RAMON, tampoc no es quedaren endarrera a l'hora d'explicar els seus vots al CGI i a l'Ajuntament de Ciutat, respectivament, el primer defensà el canvi de via perquè havien de tenir en compte "interessos superiors de l'Estat" (es veu que a l'efesebèpsoc no els importa els interessos dels pobles de Les Illes). El senyor Ramon, en canvi, va parèixer excusar-se, tot donant raons per autoconvencer-se. I és que els matrimonis usadé-psoc duren tant poc...

AUTONOMIA, i és que a Evissa i Formentera la gent està que treu flama, des d'un article de Guillem Tuells al "Diario de Ibiza" entitolat "Un panteón para los traidores", passant pels creixents rumors d'una dimissió en massa dels regidors i consellers d'UCD-Pitiüses, fins a l'Acte de

dia 28 d'Agost al Cinema Cargago de Vila, on milers d'eivissencs i formenterers es manifestaren massivament en contra d'un Estatut centralista, raquític i de renúncies.

EL SENADOR ABEL MATUTES, en l'Acte esmentat, donà allò que en deim una bona estirada d'orelles a l'avantprojecte centralista d'UCD-PSOE, tot recordant que: "mentre hi ha eivissencs que no miren per la seva terra, un grup de mallorquins, els joves nacionalistes del PSM, defensen a capa i espasa el bon nom de les Pitiüses, i la paritat i subsidiarietat entre les illes menors i Mallorca, i entre Ciutat y la Part Forana de Mallorca", y demanà un fort aplaudiment per aquests mallorquins. El públic dempeus ovacionà més de dos minuts aquesta proposta. Gràcies, Abel.

ESTATUT D'IGNE, perquè parlant d'Autonomia recordem que fa un temps va aparèixer un grup de persones que s'autoanomenà quelcom així com els salvadors de l'autonomia il·lenca i d'un Estatut Digne per a Les Illes. Per cert, què l'heu vist vosaltres aquest Estatut tan digne? Perquè, tot i repassant les esmenes presentades a l'Avantprojecte d'Estatut elaborat per la Comissió dels Onze, cap d'elles ha estat signada per esquerra mallorquina, pel GOB, ni tan sols a títol personal. O bé, ara que ho deis, no serà aquest Estatut Digne el que han elaborat els Partits Socialistes de Mallorca i Menorca, única alternativa a la totalitat que s'ha presentada fins ara?

AVANÇ URGENT

SÓN MÉS DELS QUE ESPERAVEN, CREIEN, VOLIEN, I DIUEN...

Fins hores abans de tancar l'edició de "Mallorca Socialista", han votat negativament la proposta d'UCD-PSOE d'anar per la via menor del 143, els Ajuntaments d'Algaïda, Sineu, Manacor, Bunyola, Sa Pobla, Campanet, Muro, Formentera. I ben segur que votaran en

contra Consell, Lloret, Santa Eulària des Riu, Sant Josep de Sa Talaia, i d'altres Ajuntaments de Les Illes Balears i Pitiüses.

I és que són més dels que ELLS volen i diuen.

Última Hora

Nº

UNA CASA ESPECIALITZADA EN ALTA FIDELITAT

imatge i só

- * So Professional
- * Alta Fidelitat
- * Lloguer de pel·lícules
- * Televisió
- * Cinema
- * Discs
- * Servei Tècnic Propi

Carrer Antoni Marquès Marquès, 4 — Tel. 296174
CIUTAT DE MALLORCA

transformar la seva cuina és facil

Si la seva cuina ha quedat antiquada i ja no sap on ha de posar les coses és l'hora de fer un pensament

Transformi la seva cuina en un lloc on puguin
CUINAR, MENJAR i PASSAR-HI HORES AGRADABLEMENT.
CUINA-COMPLET se n'encarrega de tot: Llanterneria, obra, pintar,
electricitat, ebenisteria, etc.
CUINA-COMPLET és un únic pressupost
i una casa única que se n'encarrega de tot

Confiau en **Cuina Complet**

"Experts en transformar la seva cuina"

C/. Rosinol, 20 (devora Lírico Palace). Tel. 23 51 76. PALMA

ENTREVISTA

GABRIEL OLIVER, Conseller del Consell

"El PSM és l'heretge del nacionalisme"

El 24 d'agost passat, els consellers titulars del P.S.O.E. i la U.C.D., tiraven endavant, en el Consell General Interinsular, amb el vot en contra de les restants forces polítiques —entre elles el Partit Socialista de Mallorca i el Partit Socialista de Menorca— l'inici de l'autonomia per la via, lenta i esquivada, de l'article 143 de la Constitució espanyola, i, amb un estatut de rabaixes pactat entre aquestes dues forces ara majoritàries. Premiaven així, el poble de Mallorca, el de Menorca i el d'Eivissa-Formentera, ja cansats d'aquesta preautonomia que no du en lloc, i, desvirtuant un pic més aquest concepte, aconseguint enfangar-lo ja del tot.

L'horabaixa mateix, entrevistàvem el nostre conseller, Biel Majoral, perquè ens donàs les seves darreres impressions sobre el procés que ha conduït a aquesta situació. Aquí les teniu!

MALLORCA SOCIALISTA: Perquè creus que la U.C.D. i el P.S.O.E. han pactat l'autonomia de Mallorca i de la manera que ho han fet?

GABRIEL OLIVER: Bé, jo supos que la U.C.D. i el P.S.O.E. han pactat damunt el tema de les autonomies perquè, al cap i a la fi, tenen un mateix concepte d'Estat. Un Estat centralitzat o centralista, on hi hagi unes nacionalitats, que tenen un pes històric de lluita, que no queda més remei que haver-los de donar les seves peticions. De fet, en aquests llocs, no són ells les forces majoritàries. I, llavors, uns altres llocs, que com a espines, han d'harmonitzar i han de descentralitzar de qualque manera. Per tant, això han estat els pactes, en els que queda ben marcada, d'una vegada per totes, la diferència entre seguir una línia del "151" o seguir una línia del "143", i, on evidentment, aquesta darrera, és una línia pobra, menor, allà on les competències de l'art. 148 només podran ésser assumides, en tot cas, a través d'unes lleis sectorials que, naturalment, haurà de fer l'Estat central, o bé, al cap de cinc anys, a través d'una llei orgànica, podran anar augmentant aquestes competències que, ha dit, que sempre que hi hagi voluntat.

A mi em fa l'efecte que el P.S.O.E. i la U.C.D. no tenen voluntat de dur-nos, a les illes, un autèntic autogovern i, sobretot, no tenen la intenció de voler fer que les illes puguin conviure amb un sistema diriem equilibrat políticament. Aquest sistema que s'han inventat d'unes votacions, que nosaltres sempre hem defensat que el sistema electoral l'ha de marcar el nou Parlament i no ara una comissió política. Per tant, marquen clarament un desequilibri que, entre nosaltres, creim que és desencorajador. Et vull dir amb això, que l'aprovació, avui de matí, de

la via de l'art. 143, per part del C.G.I., serà un acte que la història, tristament, ens haurà de recordar com la conseqüència d'uns pactes de pobresa per part de les forces polítiques que són majoritàries a Mallorca.

EL "PITO"
DEN GONZALEZ

M.S.: Quina opinió et mereix, fent una mica de recordança, el Pacte Autòmic d'abans de les primeres eleccions democràtiques, si el comparam amb els resultats del darrer Ple del C.G.I., i, l'Avantprojecte d'Estatut?

G.O.: Hem de pensar que se n'han après del moment polític, i això és molt trist. En sortir del "franquisme", ningú sabia que passaria i, tampoc, dic de veritat, els partits de nivell estatal a Mallorca, tenien massa base social militant. Per tant, vull dir amb això, que no coneixien la realitat mallorquina i, pensant que Mallorca era més madura políticament, decidiren iniciar uns pactes per la major autonomia, després, per la via del 151 que també pactà tothom, i, per tant, d'aquesta manera tenien una sortida electoral. Però clar, després, se n'han adonat, que això mateix ho ha propiciat la política que han fet els organismes de l'Estat, que hi ha hagut un cert desencant i que, realment, no hi hauria tanta de protesta a nivell social com s'esperaven, i, se n'han apropiat d'aquesta conjuntura de desencany per aplicar el que, al cap i a la fi, sempre havien volgut, que ha estat la simple descentralització.

M.S.: I en aquest sentit, que tens que dir del darrer congrés del P.S.O.E. per canviar de via autonòmica, sobretot aquesta fredor que resulta de l'aprovació, quasibé per unanimitat, de canvis d'aquesta importància?

G.O.: No és que vulgui entrar dins el terreny d'un al-

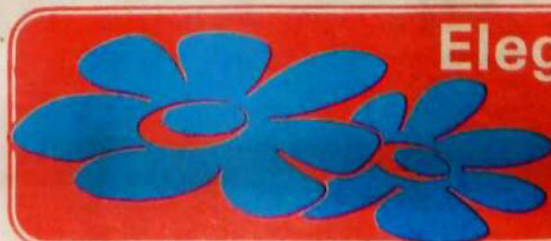

tre partit, ni d'un bon tractament, he de creure que el P.S.O.E., darrerament, com va dir molt bé una vegada Josep Moll que es va discutir amb un d'U.C.D. sobre el "pito" den Suárez o el "pito" del González, aquesta vegada el P.S.O.E. ha escoltat el "pito", i, ho dic amb paraules seves.

De l'aspecte de la fredor es degué discutir al congrés però jo no crec que s'hagi produït una discussió per agrupacions. A mi me costa que hi ha elements que els ha hagut de renunciar a la via del "151", de tota manera.

PAPER TRIST
DEL NACIONALISTES (?)
D'UCD I DEL PSOE

M.S.: Tota aquesta fredor que es diu nacionalista i que dins la UCD (especialment dins l'Unió Autonomista), i dins el PSOE, a tu et sembla que bé, dins el PSOE, a tu et sembla que bé, dins aquestes paraules, estant dins aquestes paraules, no. El que hauran aconseguit, però, algun, haurà estat situat, però, amb allò que produït, ven que a través del PSOE democràtic la UCD revolucionària aquest estat que els anomenen. Per tenen de les autonomies, de considerar que ha estat, més aviat trist el seu paper, tot n'hi ha alguns d'agrupacions, que, per excusar la seva manca d'ètica, acusen llavors, per nacionalistes de que volen mar separatistes i coses per voler mar. Jo crec que la lluita nacionalista, a Mallorca, s'ha de fer a través de partits nacionals. I, a través de partits nacionals, és i pens, que gent d'UCD i del PSOE que era nacionalista

Elegancia

En moda i
Antonio
Alain
Bop
Escola
Enrique

Consell General Interinsular pel PSM

Herència històrica me a Mallorca"

ta, ara ho reconsiderarà i, és clar, serà gent que sortirà i podrà treballar des del nacionalisme.

ELS SOCIALISTES
DE MALLORCA NO SON
"BATASUNEROS"

M.S.— Seguint amb aquest tema, que tens que dir de les paraules den Gori Mir, senador del PSOE, qualificant el PSM com a "batasunero"? Per a tu quina diferència et sembla que hi ha entre el PSM i el "Batasuna"?

G.O.— Bé, les paraules den Gori Mir, i den Gil Mendoza: tots dos varen dir "batasuneros". Això és perquè no es pensaven trobar una força, que encara que minoritària, fos tan coherent. No sé quin sentit de coherència ells tenien, i, aleshores, per desqualificar, usen conceptes que avui en dia tenen una certa implicació de violència i, ells sembla que volen fomentar que aquesta violència existesqui per tot. Per això ens diuen "batasuneros". Naturalment nosaltres no som "batasuneros" perquè no som del País Basc, ni hem usat cap sistema violent. Hem seguit el sistema democràtic, el sistema que ells diuen que també defensen. Per tant, són acusacions demagògiques, de rabieta, que, tampoc, no sé per què, que ells podien treure el procés perfectament amb la majoria. No sé perquè havien de voler una solidaritat tan grossa, per ventura, per no voler marcar aquesta pauta que el nacionalisme a Mallorca no votava les seves previsions. És per això que a mi em sembla molt greu sobretot aquesta acusació que ens feia

el senador Mir d'independentistes. El senyor Mir hauria de ser precisament un home que hauria de saber que a Mallorca l'independentisme no ha estat una força que hagi existit. Hi pot haver conviccions individuals, però, com a força nacional no. El PSM, és clar, és l'herència històrica de nacionalisme a Mallorca. Els del PSM creim amb un estat plurinacional, un estat en el que les nacionalitats siguin reconegudes i tinguin caràcter nacional, i, evidentment, això els fa por. Per altra part, la Constitució diu que respectarà els drets de les nacionalitats. Nosaltres som molt respectuosos amb l'orde constitucional, i, com que ells ni tan sols poden arribar a aquests sostres, llavors ens acusen de tot això.

S'HA APROVAT UNA
VENUDA DE MALLORCA

M.S.— Quina significació ha tingut per tu assistir, per primera vegada, de conseller del C.G.I.?

G.O.— Ha tingut una importància pel fet que el PSM hi era present, perquè les meves paraules d'intervenció no eren d'una persona que nom Biel Oliver, sinó que eren paraules d'un partit, i, això, per jo, tenia una importància molt grossa. Per altra banda, també, ha estat un moment trist. A nivell sentimental, veure com s'aprovava una venda de Mallorca, donat que sempre ens hem d'entristir quan Mallorca no pot gaudir de les condicions més òptimes. Alegria per sentir-me portaveu del PSM en el CGI i, tristesa, per sentir-me enganyat com a

mallorquí.

M.S.— Com definiries les postures de les diferents forces polítiques a l'entorn de l'aprovació de la via del "143"?

G.O.— Aquí hi ha opcions molt diverses. A mi m'han sorprès una sèrie d'actituds. A.P., per exemple, m'ha sorprès molt que digués que no quan, realment, havien defensat una via del "143". Però, ha dit que no, per una qüestió de subsidiarietat. Supos que ha estat, més que res, per adhesió amb els seus companys d'Eivissa. Els Independents d'Eivissa, no vull dir que sigui d'AP, però sí que tenen una certa aproximació ideològica. A més, una certa relació, amb el senador Matutes, i per tant, han estat solidaris, la qual cosa me semblava bé. Però el vot negatiu ha estat molt diferent i per moltes causes diferents al nostre.

Respecte als comunistes, pens que han fet una valoració, se n'han donat que realment aquest procés se l'havien menjat entre dos, que era un entrebanc molt gros per als partits minoritaris. El PCE és molt conscient de les seves limitacions a Mallorca. Jo em pensava que faria una abstenció, perquè ells, al cap i a la fi, a nivell estatal, també creuen amb una certa concertació autonòmica, encara que després fugissin de les negociacions. Però, crec que han votat que no, en part també, per una qüestió ètica, una qüestió de via, d'uns mínims que donaven i, per altra banda, perquè el pacte entre UCD-PSOE els era perjudicial.

M.S.— I, ja per acabar, quines conseqüències preveus que pot tenir, tant per al nostre partit com per Mallorca, aquesta votació d'avui?

G.O.— Per al nostre partit jo pens que avui ha estat un inici d'intentar bandejar els partits nacionalistes. Això és evident, hi ha una forta agressivitat dins l'ambient polític, a nivell estatal i a nivell mallorquí, perquè els nacionalistes no els suporten. Per tant, avui, aprovant aquesta via amb un estatut pactat, perquè no sols era aprovar la via, tenen la il·lusió que ens bandejaran. Amb aquest aspecte s'equivocaven bastant.

Per Mallorca, ja ho he dit abans, és un moment més aviat trist, i, crec que el partit podrà fer una bona lluita ara més que mai, cal remarcar aquesta exclamació, per conscienciar els ciutadans que tenim ganes de lluitar per Mallorca per a tirar endavant i aconseguir per aquesta nebulosa que ens ha sortit desapareixi.

Tomeu Carrió

MOCIÓ DEL PSM AL CGI, SOBRE EL PROCÉS AUTONÒMIC

Els nacionalistes del PSM considerem el dret a l'autogovern dels pobles de les Illes com un fet històric que exercirem lliurement i en plenitud durant llargs segles, tot i estar integrats dins unes estructures estatals molt més grans i de molt més pes dins el concert d'Europa i del Món que l'actual Estat Espanyol. Els mallorquins no deixarem de tenir el nostre ple autogovern per cap renúncia voluntària, sinó per un acte de força: la conquesta militar de Mallorca a la fi de la Guerra de Successió i les disposicions del Decret de Nueva Planta de Felipe V. D'aleshores ençà el centralisme ha anat avançant en contra de tota autonomia política de Mallorca, mentre ha estat fomentat sense descans el procés de destrucció de la nostra llengua i cultura i s'ha afavorit la implantació a la nostra illa d'una suposada "llengua i cultura nacional" còpies provincianes de la llengua i cultura de Madrid.

Els nacionalistes del PSM hauríem volgut que la Constitució Espanyola de 1978 posés fi a un Estat Espanyol concebut, com feia l'antic centralisme castellà i intransigent, com una veritable pressió de nacionalitats. Però la Constitució Espanyola de 1978 resultà ambigua i vacil·lant quant als drets de les nacionalitats dins l'Estat Espanyol. D'una banda proclamà "la indissoluble unitat de la Nació Espanyola" mentre de l'altra manifestà que "reconeix i garanteix el dret a l'autonomia de les nacionalitats i regions que la integren". L'ambigüetat es manifesta particularment en el Títol VIII dedicat a l'organització territorial de l'Estat: en lloc de definir clarament els límits entre la Comunitat Autònoma i l'Estat Central, la Constitució optà per unes fronteres extremadament difuses que ja han donat lloc a reiterades confrontacions entre el Govern i les Comunitats Autònomes. També es dona peu a la possibilitat d'una estructura del futur Estat Autònom amb Comunitats Autònomes de nivells prou diferents: una autonomia plena per la via de l'article 151 i una autonomia lenta i menor per la via de l'article 143. Durant algun temps el govern de la UCD admeté que la via de l'article 143 era senzillament una forma diferent d'accedir a la plena autonomia, si bé amb un termini una mica més llarg. Però després de l'informe sobre l'Estat de les Autonomies enllestí per García de Enterría i dels acords entre la UCD i el PSOE queda prou clar que es configura un Estat Espanyol amb unes autonomies de primer ordre (Catalunya, País Basc, Galícia, Andalusia i poder Canàries) i unes altres secundàries totes elles encarrilades per la via de l'article 143. Dins els nivells més inferiors hi trobam l'autonomia de les nostres Illes, sovint oblidada fins i tot a les més exhaustives relacions de processos autonòmics difoses a través dels mitjans de comunicació d'àmbit estatal.

Tenint en compte, també, que aquest inici del procés autonòmic de la nostra Comunitat, per la via de l'article 143, es fa acompanyat d'un "Avantprojecte d'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears" elaborat per la Comissió dels Onze, modificat pels acords entre la FSB-PSOE i la UCD, sense saber a hores d'ara quines esmenes d'entitats i particulars recollides pel Consell General Interinsular hi han estat adreces i rebutjades. De l'Avantprojecte i dels acords entre la FSB-PSOE i la UCD en deduíem un Estatut d'Autonomia amb greus deficiències com són:

a) Una bandera per la futura Comunitat Autònoma de les Illes Balears inventada i imposada per l'acord de la FSB-PSOE i la UCD sense cap arrel històrica ni acceptació popular.

b) Unes competències que queden molt per davall de les permeses per la Constitució, considerant que aquest buit de competències perfila un Estatut d'Autonomia desproveït del poder real necessari per reconstruir els pobles de les Illes Balears i Pitiuses del futur sistema d'autogovern.

c) Un sistema electoral centralista que po-

tenia l'hegemonisme de Mallorca sobre Menorca, Eivissa i Formentera, i de la Ciutat sobre la Part Forana, per tal com no admet la paritat entre Mallorca i les illes menors d'una banda i de Ciutat i la Part Forana per l'altra. Aquest caparrut centralisme ha despertat recels molt vius contra l'Estatut d'Autonomia a Menorca, Eivissa, Formentera i Part Forana de Mallorca.

d) La consideració dels Consells Insulars com a elements menors, subordinats, i marginats, sotmesos a estrictes controls per part del Govern i Parlament de la Comunitat Autònoma, lesionant així la institució d'autogovern de les illes que són els Consells Insulars i potenciant elements centralistes en contra de les illes menors.

e) La renúncia a crear un Fons de Compensació, organisme destinat a corregir els desequilibris econòmics interinsulars i a aconseguir una igualació de renda i dels índexs de benestar tant entre les illes com entre les diverses zones de cada illa, els recursos del qual serien distribuïts pel Parlament de la Comunitat Autònoma entre els Consells Insulars i els Ajuntaments.

f) La manca d'una declaració explícita d'un projecte de futur per a les Illes Balears i Pitiuses enteses com el camí cap a una nova societat avançada i progressista, impulsant una economia sectorial equilibrada, potenciant la participació dels treballadors a les empreses, recollint així els objectius de progrés social i econòmic establerts per la Constitució Espanyola.

Si la Constitució Espanyola de 1978 ens sembla pobre i ambigua en matèria del problema de les nacionalitats —i per això optarem per l'abstenció— amb molta més raó aràrem de valorar negativament l'acord entre la UCD i la FSB-PSOE d'encarrillar l'autonomia de les Illes per la via lenta i menor de l'article 143. Els nacionalistes del PSM no renunciem als drets històrics d'un veritable autogovern de Mallorca. Però del limitadíssim autogovern admes per l'ordenament constitucional espanyol avui vigent, sí que de cap manera renunciarem a res. Això significaria una traïció a l'esperit de lluita nacional de Mallorca del qual som portaveus. I perquè volem dir si al ple autogovern que ens permet la Constitució, és per això mateix que deim NO a l'inici del procés autonòmic de les Illes per la via de l'article 143 que ens durà a una autonomia buida i formal, incapaç de resoldre els greus problemes socials i econòmics de les Illes i també insuficient per aconseguir la plena normalització de la nostra llengua i Cultura.

Darrerament i després d'haver fet pública la nostra postura davant de l'inici del procés autonòmic, ens agrada contestar a algunes de les acusacions que han fet volgent justificar la nostra actitud de negació:

1) Se'ns acusa de no donar suport a l'Estatut perquè electoralment no ens es rentable:

La rentabilitat electoral és una cosa que preocupa a qui pot fer les lles electorals, per tant el PSM a la Comissió dels Onze i també al seu Avantprojecte va defensar que el sistema electoral l'havia de redactar i articular el Parlament de la Comunitat Autònoma i de moment per tal de fer les primeres eleccions regir-nos tal com s'havia fet a les passades eleccions als Consells.

2) Anam contra la Constitució: El PSM és un partit que creu profundament amb la Democràcia i accepta tots els resultats d'unes eleccions lliures netes i democràtiques. Per això acceptant la Constitució és pel que "volem el màxim que aquesta ens permet".

3) En un intent de fer demagògia se'ns ha acusat d'independentistes: El PSM que recull l'herència dels qui molt abans de nosaltres ja lluitaven per l'autogovern, sap perfectament que cap programa polític nacionalista dins Mallorca ha fet plantejaments independentistes, contràriament la nostra tradició nacionalista ha programat el reconeixement de l'Estat Espanyol com una Realitat Plurinacional. I aquest és el projecte d'Estat que propugna el PSM.

i bon gust

Solpert
boutique

Banc de S'oli

Rubi, 12 Ciutat de Mallorca

Pier Garden
Susana
Tanagra
Zebadia

Hit Parade
Margarita Nuez
Martela Brazzy
Nina Ricci
Pertergaz

A Llucmajor,
poble industrial
i sabater,
la qualitat, artesania
i bons preus
es donen la mà a

Vostè
ens coneix

SABATES
MANOLO
Llucmajor

Manuel Garcia Moreno
C/. Mayor, 39 • Tel. 66 02 35 • LLUCMAJOR

MARIA DE LA SALUT

Diuen que el concepte de festa popular ha fet crisi: pot ser, però crec més aviat que és el poble qui ha fet crisi per dues raons fonamentals.

Entrevista a l'amo En Jaume Pastor, batle durant la República

Antoni Mas Negre

Per una part, el nostre temps ha entronitzat massa vegades la mediocritat, creant una dolorosa sensació d'impotència. "Cada dia es festa en Mallorca" ens repeteixen ofegant-nos en la monotonia del divertiment comercialitzat, en l'esplai homogeneïtzador i aïllat de vorera de mar.

Per l'altra, a casa nostra la deesa de la discòrdia ha teixit una teranyina que ens envolta com a mosques i que només el redescobriments de l'ahir, de la història, ens permetrà deslluir-nos del silenci aclaparador, de la frustrant sensació de dolor i incomunicació, que prediu la ressenida cançó d'aquella dona amb l'espòs assassinat:

A n'es poble de Maria
tots som veinats o parents,
però hem perdut l'alegria
per una infinitat de temps.

LA MARE DE DEU DELS MISSATGES

Quan just comença a destenyir-se l'estiu i l'anyada ja està entrada, es presenta per a tots l'entrançable festa de la Mare de Déu dels Missatges. En aquesta dada, antuvi els missatges i jornalers de Maria arribaven de fora vila a passar comptes amb els senyors, aprofitaven per acostar-se a l'església i al so de les xeremies i satisfer la necessitat de sortir de la monotonia de les feines de la terra amb una mica de disbauxa. La bandera del poble al punt més alt de l'església anunciava l'ansiat plat de fideus a compartir amb els senyors. Però a poc a poc el poble es feu poble i tots començaren a viure un al costat de l'altre i a tenir un troc de terra pròpia amb l'estabilitat de les grans possessions.

QUAN EL POBLE ERA POBLE

Les festes populars haurien

d'ésser això: retrobament amb tots i am un mateix, ara que els missatges només queden en el record. Però el canvi de societat comporta -volguem o no- uns canvis que no sempre són cap a millor o pitjor, sinó simplement diferents. I l'estabilitat de possessions propicià situacions abusives dels aprofitats i el poder, un poder reaccionari i corrupte, que com el core habita la fusta bona però descuidada, feien inviable l'estructura política de l'anacrònica monarquia borbònica que estrenaba el segle vint. La República era la possibilitat d'untar la bona fusta i matar el core.

"ENTONSES" ELS HOMES EREN DE DUES CLASSES

Passà que amb la República coparen l'Ajuntament uns homes que es deien "libres", per diferenciar-se dels "ignorants", que aguantaven amb llepades, talment un canet, l'injustícia i la fam. Tenien un centre de reunió i cada setmana feien una festa pels infants on repartien caramels. D'aquí els ve el mal nom de "caramelans", on que foren batlats pels partidaris del caciquisme ancestral.

Hi havia un secretari que era molt caçador i no era mai a la Sala. La gent per un paper havia d'esperar i aguantar. Fins i tot, va arribar a galletjar unes dones que li exigien la paga que la Diputació assignava al didatge dels horfes.

Treure'l fou la primera tasca que es proposaren els nous regidors encapçalats per un batlle jove que havia residit 14 anys a l'Argentina i 7 a l'Uruguay, que no tenia lletres, però que havia viatjat molt i tenia els ulls oberts. L'amon Jaume Pastor representava el sentit del poble contra els "Jordans" (botifarres) i els "nectos" (liberals verguistes).

Banda de Música de Maria de la Salut, principis de segle.

EL L'AMO EN JAUME CONQUERIR EL POBLE

En torn al batlle s'hi apinyaven des de republicans fins a socialistes, sota la idea de fer poble. Pràcticament eren simples liberals madurats amb la República.

Foren l'expedient al Secretari i el jutge instructor hagué d'ésser el propi batlle, la qual cosa els feu perdre el pleit a Madrid, perquè no es pot ser "juez y demandante" al mateix temps. El dia de la reincorporació del Secretari hi va haver una segona manifestació popular banyada de tensió: "dos-cents homes a la Plaça cridant "fuera" a deu parelles de guardi-civils. El tinent i

jò havien d'evitar que uns quants de les dues parts acabassin al cementiri. Davant s'Arraval. I ho conseguirem retirant la força del carrer i assumint jo totes les responsabilitats. La gent m'estimava", diu l'amo en Jaume.

A la primera manifestació un home jove es va liar a "bufetades" amb el Governador Carreteres, que el va fer tancar un dia: "Eren molt amics. En Ginard que fou batlle darrera jo, aconseguí treure el secretari de l'Ajuntament. Era l'home més preparat del poble, però era com un cavall, noble, però impetuós. Després fou batlle i en poc temps hagué fet del poble una meravella, si li haguéssim aportat la serenitat que nosaltres teníem i que els temps requerien. Però... va venir la guerra i va poder fugir a Mèjic".

"El cas fou, que nosaltres havien promès reduir les despeses de la Casa de la Vila. M'ho vaig estudiar i vaig llevar tres mil pessetes. El secretari va dir que no era possible perquè teníem poc temps, que la solució era inventar un contribuent que aportés aquesta quantitat i que l'any

pròxim pogués ésser donat de baixa. Ens l'inventarem sota consell seu en la figura de l'antic senyor de Roqueta i l'inspecció d'Hisenda va descobrir la "trampa". "Entonques" ell va negar la seva autoria i uns quants de nosaltres vam haver de bestreure les tres mil pessetes".

I VA FER UNA BONA VERBENA...

...per tornar els diners als qui els havien bastrets. El segon batlle es va posar de porter ("era un home de cap a peus i feiner") i aconseguiren afrontar la poca vergonyada. Aquestes tres mil pessetes, amb la guerra dugueren molta cosa i ofren excusa per algunes injustícies...

Els anys de catatombes de post-guerra tots aquells homes van sofrir moltes males passades, mentre els problemes es curaven amb espams a les verbenes a ba-

se de grans figures montades a la dècada dels 50 i el silenci cubria com un llençol una tasca autèntica i feta amb el cap, que és allò que exigeix una festa, també. La festa és una tasca col·lectiva que implica canvi d'acord amb el temps, malgrat sia per perdre el cap, crean enginy, rialles, cançons...

L'amo en Jaume fa molta d'anys va tornar de Saragossa i quan hi va haver les eleccions municipals va dir públicament que perdonava a tothom. I, ara, si el deixassin xerrar a la Sala diria als regidors actuals que son mereixedors de moltes més grosses que totes les qui li posaren a ell, perquè ni tant sols han sabut liquidar uns anys d'odis i llevar la teranyina que hi ha als caps de cantó.

Un altre dia deixarem parlar més a l'amo en Jaume. Ara que són les festes, cal, tal com diu el poeta Martí Pol que

Qui tingui esperança que la penji
al balcó del carrer. De la mort lenta,
per por o per mala fe, n'han dit vida.
Per sobreviure ens malvenen l'hisenda
i per veure-hi més clar ens lleven els ulls
a cada cantonada.

C. O. P. E.
MALLORCA

RÀDIO POPULAR DE MALLORCA
és popular i és de Mallorca

Si heu de comprar cap electrodomèstic veniu a

"SUPERMERCADO DEL ELECTRODOMESTICO"

* CUINES, * GELERES, * MAQUINES DE RENTAR,
* TELEVISORS, etc.

Carrer Blanquerna, 53. — Ciutat de Mallorca

SINEU

Sineu ha dit NO

Ahí vespre els nostres regidors —"Sineuers Independents" i "UCD"— es varen reunir en sessió plenària, per a pronunciar-se respecte de l'Avantprojecte de l'Estatut d'Autonomia aquest que s'han trempat els de la UCD i el PSOE.

Hi assistiren tots els regidors, menys el cap de llista de la UCD, Esteve Riutort Bauzá, però vaia, la seva ja és absència acostumada. Sobreentesa.

Poc públic: dues persones. Sí, Sí. No hi ha més dolces a n'aquestes noces. I més a l'estiu, amb la calor... A l'estiu, xigales, ja es sap.

Bona idó, com us deia, ja es sabia ben bé d'entrada (ho havia comentat amb ells), que els sis representants de "Sineuers Independents" votarien "NO", per tant es veia venir que eren faves contades i que l'assumpte es resoliria per la via ràpida i ens podriem colgar d'hora.

I així va ser efectivament, oberta la sessió, cada grup va raonar les corresponents opinions. Els de la "UCD" que aquest avantprojecte era mel de maig, i els "Sineuers Independents" que no, que gràcies. Els de la "UCD" diguent que a la llarga, molt a la llarga, cinc anys a la llarga, el 143 era millor que el 151, i els "S.I.", que

no, que gràcies.

Es va raonar en "NO" de Sineuers Independents amb una bona quantitat de punts i argumentacions, entre les que podem subllar les referents a les discriminacions que, segons ells, encobreix el esmentat "avantprojecte". Discriminacions d'hommes d'un lloc o l'altre de l'Estat Espanyol, de zones naturals d'aquí mateix, com són les illes menors. Elvissa i Menorca, com és LA PART FORANA, que hi és i existeix i viu i batega i fa feina, per més que els de la UCD i el PSOE ho vulguin ignorar, o més greu: Folkloritzar...

I molts altres punts que crec que tanmateix no em cal escriure, doncs pens que seran els mateixos que veureu escrits a altres seccions del present número de "M.S."

En tot i amb això, aquesta és la notificació: Sineu ha dit "NO" a l'Avantprojecte de l'Estatut d'Autonomia. Que sia per bé. I, qui pixa clar, no ha de menester ma de metge...

Resultat final de l'encontre: 6 "NO" dels "S.I." i 4 "SI" de la "U.C.D."

Biel Florit

FELANITX

"Sense Títol, perquè una cosa així no te nom"

Estimants lectors de "Mallorca Socialista", vull ara contar-vos una història històrica —que no fantàstica ni imaginativa— que ha ocorregut dins el més de Juliol en el terme de Felanitx.

I die dies el terme de Felanitx perquè no ha succeït a la nostra Vila sino a un nucli de població més petit i que es diu S'Horta, i que pertany al nostre municipi. Per altra banda us diré que disfruta d'una autonomia excel·lent en el sentit, però, que voreu més endavant. Així ja estau situats espaciotemporalment.

Una anècdota curiosa d'aquest nucli de població: a les eleccions municipals votaren a S'Horta unes 500 persones, de les quals una va votar als comunistes, mitja dotzena no arriba als independents i el reste a l'UCD. Ja veureu com s'explica.

Bé, resulta que a S'Horta des de fa ja uns quants anys, ens remontam dins la dictadura, hi ha instaurat tàcitament un règim caciquil intolerant i usurpador. El dictador local no es posà gens nervios amb el canvi pseudodemocràtic i demostrant una total serenitat es presentà per regirer pel partit que, era clar, guanyaria les eleccions. I fins no fa gaire temps encara controlava a tots els s'hortarins.

Però fa un parell de mesos que damunt el setmanari "Felanitx" varen sortir publicats varis articles signats per un tal Vicenç criticant durament l'aparent donació desinteressada i altruista d'uns terrenys que un amic del cacic feia per construir un camp de futbol a S'Horta. Deïna els articles esmen-

tats que, per davall de l'altruisme, hi havia molta brutor: si l'amic del dictador cedia els terrenys, aquest feria legal un negoci especulatiu del seu amic. I així tots contents, l'amic amb l'especulació, i el dictador-regidor per haver aconseguit un camp de futbol pels seus súbdits.

Quan el regidor va llegir això va pegar el crit en el cel. Va cercar com un desesperat qui era aquest Vicenç, qui era aquest que gosava pensar i dir el que pensava. Vicenç fou localitzat i amenaçat. També digué que l'havien amenaçat i que li feien la vida impossible. Els col·laboradors del "Felanitx" animaren a Vicenç a seguir dient la veritat i a criticar el caciquisme. Cony, què no estam a Andalusia!

Just després d'això arribaren les festes de S'Horta que de tot d'una amainaren la tempesta, però que a la llarga la feren augmentar. El darrer acte de les festes consistia en un gran dinar al que acudia tot el poble de S'Horta, i vet aci el que va passar al dinar: si presentaren per la cara —guapa, a més a més— tots els regidors de l'UCD, que anaven acompanyats de fills, esposes, pares i sogres.

El dissapte que va venir davant va sortir al setmanari "Felanitx" una carta al director queixant-se de què havia faltat arros i de que havien hagut d'afegir aigua al brou del dinar; i que els que servien el dinar, per fer-ho millor, serviren primer les autoritats i com a conseqüència hi va haver s'hortarins que es varen haver de quedar amb un pam de boca. El que volia dir era

la barra que havien tengut els regidors de l'UCD d'anar al dinar sense estar-hi convidats.

La carta esmentada la signava un "s'hortari". I això els nervis del dictador no ho agoutaren. Imagineu-vos, ara ja hi ha tres cervells que pensen dins S'Horta: el del cacic, el de'n Vicenç i el d'un "s'hortari"! I com que aquest "s'hortari" era mal de trobar les amenaces conseqüents les rebé el director del setmanari.

Tant la direcció com els col·laboradors del setmanari exposaren el seu rebutj a tot el que fos contrari a la llibertat d'expressió demostrant el caràcter obert i democràtic de la publicació mentre no tracti dels militars, de la religió ni ataquí a alguna persona en particular. Convidaren, aixímateix, al dictador a defensar-se damunt el mateix setmanari, cosa que, evidentment, no ha fet.

I ara ja, estimats lectors de "Mallorca Socialista", només em resta despedir-me de tots vosaltres amb un crit molt fort que este segur llançareu amb jo en contra de censures, amenaces i repressions: visca la llibertat d'expressió!

Nota: cacic, dictador i regidor són tots tres la mateixa persona. "Tres persones i un sol Dios verdader".

Una altra nota (per la redacció de "Mallorca Socialista"): les faltes d'ortografia d'aquest escrit es poden justificar de dues formes: la poca normalització del català i la llibertat d'expressió.

Collectiu Felanitxer

Conversa amb la historiadora Bel Peñarrubia

Na Bel Peñarrubia és una jove historiadora que ha vist recentment publicada (a Curial Edicions Catalanes, 1980) la seva tesi de llicenciatura dedicada a reconstruir una fragment de la vida mallorquina del segle passat, en concret, les postures adoptades davant el centralisme, fent servir no sols les fonts habi-

tuals en els historiadors (la premsa, les revistes) sinó ponant en la psicologia col·lectiva que ha fet quallar moltes d'aquestes postures en gloses populars.

Recollint una suggerència li hem demanat que ens ampliï alguns dels temes abordats en el llibre pels lectors de "MALLORCA SOCIALISTA".

P.— Mallorca en el segle XIX era una zona rural molt poc industrialitzada. El període que has estudiat (1868-1910) recull els darrers intents de revolució burgesa violenta a Espanya i la inestabilitat que en derivà fins arribar al pacte de la burgesia amb les classes dominants de l'antic Règim. Com expliques en el teu llibre, el centralisme d'implantació recent (el Decret de Nova Planta) i repressiva hauria suscitat l'oposició de sectors dretans, els carlins, que enyoraven el passat immediat autònom, i de sectors avançats, els federals i els internacionalistes, que s'hi enfrontaven com un refús a l'opressió. El poble vivia la situació menys racionalment i reaccionà amb un anticentralisme espontani. Pot parlar-se d'anticentralisme com a sentiment popular i d'autonomisme polític només sustentat per nuclis burgesos (federals i regionalistes) a la Mallorca del segle XIX?

R.— El perfeccionament de l'Estat implantat el 1717, que tindrà lloc durant la Restauració, seguirà el model liberal centralitzat d'inspiració francesa. El centralisme estatal, però, ferà sobretot els interessos de les classes populars mallorquines, d'aquí la seva reacció, encara que primària, no elaborada, incapaç d'oferir una alternativa política, i per això no podem parlar d'autonomisme popular en sentit polític. Aleshores, els qui l'oferiren més o menys radical, foren sectors provinents de la petita i mitjana burgesia, republicans federals i regionalistes respectivament. Sectors al capdavant minoritaris al segle passat a Mallorca.

P.— En el teu llibre fas un breu repàs als aparells d'Estat i consideres que varen ser ineficaces per donar al poble un sentiment patriòtic espanyolista, sorgint una consciència col·lectiva d'afirmació mallorquina. ¿Creus que avui funcionaria encara aquest mecanisme?

R.— Efectivament, com ja constatava "La Veu de Mallorca" (1909), la major part dels mallorquins de l'època l'única

contacte que tenien amb l'Estat provenia del sorteig de quintes, el recaptador d'impostos, el candidat de torn que recollia vots..., contacte poc adient per a la creació d'una consciència de pàtria espanyola. Avui en dia, els aparells ideològics de l'Estat són molt més eficients i compleixen el seu objectiu a la perfecció, des de la TVE a l'ensenyament.

P.— En el teu estudi parles d'anticentralisme popular manifestat a les gloses, entorn a l'oposició al funcionariat foraster, el refús als impostos, generalment desproporcionats a la riquesa real del país, la desconfiança envers les companyies forasteres, la resistència a les quintes i la impotència davant el control polític exercit per cacs i "cuneros"... ¿Creus que avui perviu quelcom d'aquest anticentralisme popular?

R.— Actualment l'anticentralisme mallorquí se manifesta per camins diferents. D'una banda, se canalitza a través dels vots, és més polític. De l'altra, s'han abandonat les reivindicacions específiques de l'època en què s'acabaven d'establir els fonaments de l'Estat. A hores d'ara, pocs mallorquins se plantegen la supressió del servei militar, per exemple, com es feia en el segle passat. Tot i això subsisteixen velles aspiracions quant a la llengua,

la més justa repartició dels impostos entre el poder central i l'autonòmic, etc...

P.— Com s'explica la incapacitat dels partits polítics o de la burgesia mallorquina per a formular plantejaments autònoms propis i la seva relació constant amb el Principat, que és una de les tendències que constates en el teu estudi?

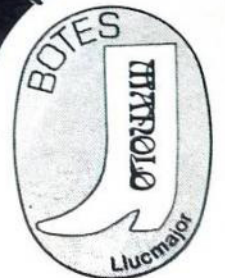
R.— Per a contestar en profunditat aquesta pregunta, caldria estudiar més quina era la formació social mallorquina d'aquells anys, intentant dilucidar el pes de la burgesia dins el marc econòmic d'aleshores i les relacions i interessos que tenia amb la Península, i més en concret amb Madrid i Barcelona. El mateix s'hauria de fer respecte a l'oligarquia agrària, i financera, d'aquesta manera ens arribaríem a explicar perquè a Mallorca no quallà un partit de base rural i industrial com la Lliga de Catalunya. Quant a les relacions amb el Principat, és cert que fou constant a totes les formacions polítiques autònòmiques de Mallorca. I és que en realitat a l'altre costat de la mar se defensaven les mateixes reivindicacions enfront de l'Estat i amb més combativitat, idó, era lògic que existissin forts lligams i des d'aquí se seguisin els plantejaments catalans.

Celia Cañellas

BOTES BOTES

per a tots,
homes, dones, nins...
tot l'any!

C/. Miguel Munar, s/n
(davant escoles nacionals) LLUC MAJOR

Don Iñigo, un ministre incombustible

La "Última Hora" del passat 31 de juliol ens informava que el ministre de Cultura havia dit a un redactor del diari que no era cert que la cultura de Mallorca es trobàs en una situació d'anormalitat. Aquell mateix dia, en un solemne acte oficial, havia promès que el seu ministeri donaria a les illes tres reproduccions perfectes dels caps del bous de Costitx exiliats des de finals del segle passat a Madrid. Que cadascú determini si les declaracions del ministre són producte del seu cinisme o fruit de la seva ignorància sobre les qüestions de les "colònies". En tot cas, convé que recordem al senyor Caveró (ministre d'Ultramar en el proper govern?) i als seus satèl·lits que la "normalitat" de la nostra llengua i cultura té una concreció en dades quantificables, de les quals sempre es dedueix una aclaparadora conclusió: el castellà i els productes culturals en aquesta llengua gaudeixen d'un percentatge d'ús i de circulació considerablement superiors al que tenen la llengua i la cultura pròpies dels mallorquins. Vegem sintèticament quina és la situació: el castellà és ensenyat a les escoles cinc hores setmanals i el català tres; l'administració pública utilitza exclusivament el castellà; els plans d'estudi escolars ignoren la nostra realitat cultural; al carrer, els rètols en la llengua de Mallorca hi són menys abundants que els escrits en anglès; tots els diaris de les Balears són en castellà; la televisió només parla en la nostra llengua una vintena part del seu temps d'emissió; la ràdio emet quasi sempre en castellà; el català parlat a Mallorca es va degradant progressivament a causa de la contaminació fonètica, sintàctica i lèxica que li produeix el castellà; les cançons de moda i de gran nivell d'audició no són mai en català...

La lletania encara podria allargar-se.

Davant la brutalitat de les dades oferides, ben reals i comprovables, afirmar que la nostra cultura es troba en una situació de normalitat significa considerar justa i legítima la discriminació que, ara i en els passats, sofreix la llengua i la cultura autòctones, pròpies de la majoria dels mallorquins i presents dins el territori illenc des de fa set segles. Si el senyor Caveró davant els nostres nassos proclama la normalitat de la nostra cultura, cal considerar-lo un obstacle, i un enemic, per al necessari i urgent procés de normalització que hem d'emprendre amb energia si volem salvar el patrimoni cultural que ens defineix com a poble. Ell, el ministeri de Cultura i les seves sucursals a províncies, i també el trencaclosques anomenat UCD, no són altra cosa més que la versió "civilitzada" dels agents genocides que el poder centralista ha anat engendrant des del dia de la promulgació del nefast decret de Nova Planta. Si volem salvar la nostra llengua i cultura de la mort (i aquesta no és una frase melodramàtica) ens hem de protegir de l'acció i de la ideologia cultural bactericida del ministre don Iñigo, diputat "cunero" de les Balears.

Ah!, i a les còpies dels caps dels bous de Costitx les hi podríem tornar amb un eixam d'abelles a dedins. Així podria rememorar les corregudes de Sant Fermí de la seva joventut! No ens estranyaria, però, que els ucedistes locals, tan aficionats al cartró pedra en tecnicolor, en quedassin ben satisfets i declarassin que el dia de la seva arribada era un dia històric per al País Balear.

Redacció Mallorca Socialista

Caveró: Un ministre de "quita y pon". Madrid imposa.

Comunicar-se amb l'escola oferir solucions i demanar crítiques

L'equip d'autors del Grup Promotor porta molts anys de feina per l'escola catalana. Les circumstàncies els acostumaren al contacte permanent amb les aules, les quals participaven de la mateixa inquietut: compartir els problemes i cercar solucions..., que a voltes eren rebutjades per a ser substituïdes per altres solucions més eficaces.

En un altre nivell: Santillana té una llarga trajectòria d'enfrontar-se a situacions noves i cercar la resposta més adient en termes de material didàctic: l'ensenyament bilingüe als Estat Units, la reforma educativa xilena del 1968, l'educació d'adults a Guatemala i Argentina... El nostre catàleg de co-edicions per al 1981-82 es basa en una acumulació d'experiències riques i complementàries. I també en l'hàbit de sondejar, de demanar suggeriments i crítiques. Sempre per a millorar.

Pre-escolar

«De mica en mica». Programa per a desenvolupar les habilitats bàsiques d'infants de 3, 4 i 5 anys.

«Beabà». Mètode de lectura i escriptura catalanes (3 llibrets i 3 quaderns).

EGB

Primera etapa

«Matemàtiques». 1er i 2on curs (Cicle Inicial).

«Parlem de...». Llenguatge per a 1er, 2on, 3er, 4rt i 5è curs.

«Finestró». Sèrie de lectures per a 1er, 2on, 3er, 4rt i 5è curs.

«La xarranca». Experiències per a primer curs.

«Soldat plantat». Experiències per a segon curs.

«Saltar i parar». Experiències per a tercer curs.

Segona etapa

«Llenguatge». 6è, 7è i 8è curs.

«Tria». 6è, 7è i 8è (llibres de lectura).

«Geografia de Catalunya». (6è curs).

«Història de Catalunya». (7è curs).

«Art i cultura de Catalunya». (8è curs).

BUP

«Paraula viva» (Llengua i literatura catalana).

**GRUP PROMOTOR/
SANTILLANA**

PER UN ENSENYAMENT ARRELAT A LES ILLES

Sol·liciti mostres a Rambla de Catalunya, 81. Tel.: 215 27 20. Barcelona (8)